

Hallituksen esitys Eduskunnalle ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Strasbourgissa 5 päivänä helmikuuta 1992 tehdyn ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen. Yleissopimuksen tavoitteena on parantaa ulkomaalaisten integraatiota paikallisyhteisön elämään ja turvata ulkomaalaisten asema päätöksenteossa paikallistasolla. Se koskee kaikkia henkilöitä, jotka eivät ole sopimusvaltion kansalaisia ja jotka asuvat laillisesti valtion alueella. Yleissopimuksen mukaan sopimusvaltiot takaavat ulkomaalaisten sanan-, kokoontumis- ja yhdistymisvapauden Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti. Yleissopimuksessa myös määrätään, että valtion tulisi varmistaa, ettei paikallisten ulkomaalaiselinten perustamiseen tai muihin asianmukaisiin institutionaalisiin järjestelyihin ryhtymiseen ole laillisia tai muita esteitä.

Lisäksi yleissopimuksessa määrätään, että maassa oleskelevalla ulkomaalaisella tulee olla äänioikeus ja vaalikelpoisuus paikallistaaleissa.

Tarkoituksena on eduskunnan hyväksyttyä sopimuksen tallettaa sopimuksen ratifioimiskirja viivytyksettä sopimuksen tallettajan, Euroopan neuvoston pääsihteerin, huostaan. Yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997. Suomen osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu. Esitykseen sisältyy lakiehdotus yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin yleissopimus.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan neuvoston keskeisimpiin toimintamuotoihin kuuluvat ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaaminen sekä niiden toteuttamisen kansainvälinen valvonta. Neuvoston ihmisoikeussopimuksista merkittävin on vuonna 1950 tehty ja vuonna 1953 kansainvälisesti voimaan tullut yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (Euroopan ihmisoikeussopimus), joka tuli voimaan Suomessa vuonna 1990 (SopS 18—19/1990).

Koska ulkomaalaisten asuminen Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden alueella on muo-

dostunut eurooppalaisten yhteiskuntien pysyväksi piirteeksi, on tullut ajankohtaiseksi integroida nämä ulkomaalaiset siihen yhteiskuntaan, jossa he elävät. Tämän vuoksi on katsottu tarpeelliseksi luoda säädökset, jotka tähtäävät kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien turvaamiseen ulkomaalaisille paikallistasolla. Kysymyksen käsittely Euroopan neuvoston eri elimissä johti 1980- ja 90-luvun vaihteessa Paikallis- ja aluehallinnon johtokomitean (CDLR) valmistelemaan sopimusluonnokseen, joka hyväksyttiin vuonna 1992.

Ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskevassa Euroo-

pan neuvoston yleissopimuksessa tähdätään ulkomaalaisten aseman turvaamiseen päätöksenteossa paikallistasolla takaamalla heidän sanan-, kokoontumis- ja yhdistymisvapautensa Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti. Yleissopimuksen piiriin tulevat maassa oleskelevat ulkomaalaiset eli henkilöt, jotka eivät ole asianomaisen valtion kansalaisia ja jotka asuvat laillisesti sopimusvaltion alueella.

Suomi allekirjoitti yleissopimuksen 26 päivänä elokuuta 1997. Yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997 neljän Euroopan neuvoston jäsenvaltion hyväksytyä sen. Toukokuuhun 2000 mennessä yleissopimuksen ovat ratifioineet Alankomaat, Italia, Norja, Ruotsi ja Tanska. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet Suomen ohella Iso-Britannia ja Kypros.

2. Nykytilanne

Suomen vuonna 1995 voimaan tullut perusoikeusuudistus takaa sinällään sopimuksessa mainitut vapaudet kaikille Suomen oikeudenkäyttöpiirissä oleville, siis myös ulkomaalaisille. Lisäksi Euroopan ihmisoikeussopimus takaa nämä vapaudet kaikille maassa oleskeleville henkilöille. Suomen perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus ja 13 §:n mukaan jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin.

Perustuslain 13 §:n mukaan jokaisella on yhdistymisvapaus, johon sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuuluu yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestyä muiden etujen valvomiseksi. Yhdistymisvapaudesta määrätään lisäksi Suomessa yhdistyslaissa (503/1989). Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, saavat yhdistyslain 10 §:n toisen momentin mukaan yhdistyksen jäsenenä olla vain Suomen kansalaiset sekä sellaiset ulkomaalaiset, joilla on kotipaikka Suomessa. Yhdistyslain 35 §:n kolmannen momentin mukaan, jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiollisiin asioihin vaikuttaminen, hallituksen jäsenenä saa olla vain henkilö, jolla on kotipaikka Suomessa. Näin ollen yleissopimuksen 3 artiklan määräykset koskien sananvapautta, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta ovat sopusoinnussa Suomen lainsäädännön kanssa.

Suomessa tuli 1 päivänä toukokuuta 1999 voimaan laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta (493/1999). Laissa sekä siihen liittyen tehdyissä kunnallisissa kotouttamisohjelmissä on monin tavoin pyritty edesauttamaan niiden päämäärien toteuttamista, joista yleissopimuksen 4 ja 5 artikloissa puhutaan.

Mitä tulee sopimuksen 6 artiklan määräykseen äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta voidaan viitata kuntalain (365/1995) 26 §:n säännökseen ulkomaalaisten äänioikeudesta kunnallisvaaleissa, jonka mukaan äänioikeus kunnallisvaaleissa on ulkomaalaisella, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja jonka kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan 51. päivänä ennen vaalipäivää päivän päättyessä, jos hänellä on tuolloin ollut kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan. Kuntalain 33 §:n mukaan henkilö on vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen, jos kyseinen kunta on hänen kotikuntansa, jos hänellä on jossakin kunnassa äänioikeus kunnallisvaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan, eikä hän ole holhouksen alainen. Yleisemmin äänioikeudesta säädetään uuden perustuslain 14 §:ssä, jonka mukaan maassa vakinaisesti asuvalla ulkomaalaisella, joka on täyttänyt kahdeksantoista vuotta, on oikeus äänestää kunnallisvaaleissa ja kunnallisessa kansanäänestyksessä sen mukaan kuin lailla säädetään. Täten myös 6 artiklan määräysten voidaan katsoa olevan sopusoinnussa Suomen lainsäädännön kanssa.

Ahvenanmaan osalta tuli voimaan vuonna 1997 Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksymä laki Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien henkilöiden äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta kunnallisvaaleissa (Ahvenanmaan säädöskokoelma 63/1997), jossa äänioikeus on myönnetty kansalaisuuteen katsomatta kaikille niille, joilla on ollut maakunnassa kotikunta keskeytyksettä vähintään kolme vuotta ennen vaalivuotta, vaikka heillä ei olisikaan kotiseutuoikeutta. Näin ollen myös Ahvenanmaan maakuntalainsäädäntö on tältä osin sopimuksen mukainen.

Yleissopimuksen 8 artiklan osalta voidaan todeta, että ulkomaalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa informaatioaineistoa on saatavilla esimerkiksi ulkomaalaisvirastosta, kuntien maahanmuuttoyksiköistä, työ-

voimatoimistoista, työvoima- ja elinkeino-keskuksista sekä työministeriöstä ja sitä jaetaan muun muassa maahantulon yhteydessä.

15 artiklan johdosta Suomen osalta voitaisiin ratifioimiskirjan tallettamisen yhteydessä ilmoittaa, että yleissopimus tulisi koskemaan kuntia. 16 artiklan osalta viitataan Ahvenanmaan erityisasemaan, joka edellyttää, että maakunta päättää asiasta. Kunnallisasiat kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Sopimuksen valmisteluvaiheessa on kuultu sisäasiainministeriötä, oikeusministeriötä, työministeriötä, opetusministeriötä, sosiaali- ja terveysministeriötä sekä Ahvenanmaan maakuntahallitusta. Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä. Esitysehdotuksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, opetusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, ulkomaalaisvirastolta ja valtiovarainministeriöltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimuksen sisältö

Yleissopimus koostuu johdannosta ja kolmesta osasta, joista I osa on jaettu kolmeen lukuun: A luku käsittelee sananvapautta ja kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, B luku ulkomaalaisia edustavia neuvoo-antavia elimiä ja C luku äänioikeutta.

1 artiklan mukaan kaikki sopimuspuolet soveltavat A, B ja C luvun määräyksiä. Jokainen sopimusvaltio voi ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettamisen yhteydessä varata itselleen oikeuden jättää soveltamatta joko B tai C luvun tai molempien määräyksiä. Sopimuspuoli, joka on selittänyt soveltavansa vain yhtä tai kahta lukua voi kuitenkin koska tahansa myöhemmin ilmoittaa pääsihteerille suostuvansa soveltamaan niitä määräyksiä, joita se ei ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettamisen yhteydessä hyväksynyt.

2 artiklan mukaan "maassa oleskelevilla ulkomaalaisilla" tarkoitetaan henkilöitä, jotka eivät ole asianomaisen valtion kansalaisia ja jotka asuvat laillisesti sen alueella.

3 artiklan mukaan kukin sopimuspuoli sitoutuu takaamaan maassa oleskeleville ulkomaalaisille samoin ehdoin kuin omille kansalaisilleen oikeuden sananvapauteen ja oikeuden rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen. Oikeus sananvapauteen käsittää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuk-

sia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisten siihen puuttumatta. Yhdistymisvapaus merkitsee maassa oleskelevien ulkomaalaisten oikeutta perustaa omia paikallisia yhdistyksiä, joiden tarkoituksena on keskinäinen avunanto sekä heidän kulttuurisen identiteettinsä säilyttäminen ja ilmaiseminen tai heidän etujensa puolustaminen paikallisille viranomaisille kuuluvissa asioissa sekä oikeutta liittyä mihin tahansa yhdistykseen.

Suomen lainsäädännössä sananvapaus on turvattu perustuslain 12 §:ssä ja kokoontumis- ja yhdistymisvapaus perustuslain 13 §:ssä. Yhdistymisvapauteen sisältyy myös ammatillinen yhdistymisvapaus. Jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiolisiin asioihin vaikuttaminen, saavat yhdistyksen jäsenenä olla vain Suomen kansalaiset sekä sellaiset ulkomaalaiset, joilla on kotipaikka Suomessa. Yhdistyksen 35 §:n kolmannen momentin mukaan, jos yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena on valtiolisiin asioihin vaikuttaminen, hallituksen jäsenenä saa olla vain henkilö, jolla on kotipaikka Suomessa. Täten yleissopimuksen 3 artiklan määräykset koskien sananvapautta, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta ovat yhteneväisiä Suomen lainsäädännön kanssa.

4 artiklan mukaan kukin sopimuspuoli pyrkii varmistamaan, että ryhdytään kohtuullisiin toimenpiteisiin maassa oleskelevien ulkomaalaisten saamiseksi mukaan julkisiin

kyselyihin, suunnittelumenettelyihin ja muihin paikallisia asioita koskeviin neuvoo-antaviin prosesseihin.

5 artiklan mukaan kukin osapuoli sitoutuu varmistamaan, etteivät mitkään oikeudelliset tai muut esteet estä paikallisia viranomaisia, joiden alueella oleskelee huomattavia määriä ulkomaalaisia, perustamasta neuvoo-antavia elimiä tai ryhtymästä muihin asianmukaisiin järjestelyihin, joiden tarkoituksena on muodostaa yhteys viranomaisten ja maassa oleskelevien ulkomaalaisten välille, tarjota keskustelufoorumi ja edistää heidän integroitumistaan yhteisön elämään. Sopimuspuolet sitoutuvat myös rohkaisemaan ja helpottamaan tällaisten neuvoo-antavien elinten perustamista tai muiden asianmukaisten institutionaalisten järjestelyiden toteuttamista, jotta paikalliset viranomaiset edustaisivat myös alueellaan oleskelevia ulkomaalaisia. Kunkin sopimuspuolen tulee varmistaa, että paikallisen yhteisön alueella oleskelevat ulkomaalaiset voivat valita/ulkomaalaisten eri yhdistykset voivat nimetä ulkomaalaisten edustajat, jotka osallistuvat neuvoo-antaviin elimiin tai muihin asianmukaisiin järjestelyihin.

Suomessa artiklojen 4 ja 5 mukaisia järjestelyjä on toteutettu lähinnä kuntien oman päätösvalan nojalla ja toukokuussa 1999 voimaan tulleessa laissa maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta on pyritty edesauttamaan juuri näissä artikloissa mainittuja päämääriä.

6 artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat myöntämään jokaiselle maassa oleskelevalle ulkomaalaiselle äänioikeuden ja oikeuden asettua ehdokkaaksi paikallisvaaleissa, jos hän täyttää samat ehdot kuin maan kansalainen ja jos hän on lisäksi oleskellut laillisesti ja pysyvästi asianomaisessa valtiossa vaaleja edeltävien viiden vuoden ajan. Sopimusvaltio voi selittää, että se aikoo rajoittaa tämän määräyksen koskevan ainoastaan äänioikeutta.

Suomessa ulkomaalaisella on äänioikeus kunnallisvaaleissa, jos hän viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta, jos hänen kuntalaisuutta tarkoitetun kotikunta kyseinen kunta on väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan 51. päivänä ennen vaalipäivää päivän päättyessä ja hänellä on ollut kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan. Vaalikelpoinen kunnallisvaaleissa on henkilö, jolla on äänioikeus. Ahvenanmaan osalta äänioikeus on kaikilla niillä, joilla on ollut maakunnassa kotikunta keskeytyksettä vähintään kolme

vuotta ennen vaalivuotta. Näin ollen 6 artiklan määräykset ovat sopusoinnussa Suomen lainsäädännön kanssa.

7 artiklassa määrätään, että kukin sopimuspuoli voi joko yksipuolisesti tai kahden- tai monenvälisellä sopimuksella määrätä, että 6 artiklassa tarkoitetun oleskeluvaatimuksen täyttymiseen riittää lyhyempikin oleskelu. Suomen osalta voidaan todeta, että oleskeluvaatimuksen täyttymiseen riittää yllämainittu 2 vuotta tai 3 vuotta Ahvenanmaan maakunnan osalta.

8 artiklan mukaan sopimuspuolet pyrkivät varmistamaan, että maassa oleskelevat ulkomaalaiset saavat tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan kunnallistason julkisessa elämässä. Suomessa tätä tietoa saa maahanmuuton yhteydessä muun muassa poliisilta ja ulkomaalaisvirastolta sekä kuntien maahanmuuttajista vastaavilta viranomaisilta. Ulkomaalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa informaatiota on saatavissa myös työvoimatoimistoissa, työvoima- ja elinkeinokeskuksissa ja työministeriössä. Viranomaisilla ja kansalaisjärjestöillä on runsaasti internet-sivuja, jotka sisältävät informaatiota ulkomaalaisten asemasta ja oikeuksista; useilta sivuilta informaatiota löytyy myös monilla maahanmuuttajakielillä. Internet-yhteydet ovat kaikkien käytettävissä esimerkiksi Suomen kirjastojen kautta.

9 artikla sisältää poikkeusmääräyksiä. 1 kohdan mukaan maassa oleskeleville ulkomaalaisille myönnettyjä oikeuksia voidaan siinä määrin kuin tilanne välttämättä vaatii rajoittaa sodan tai muun yleisen hätätilan aikana, joka uhkaa kansakunnan elämää. 2 kohdassa määrätään, koska sananvapautteen liittyy velvollisuuksia ja vastuuta, se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, rajoitusten, ehtojen ja rangaistusten alaiseksi, joista on määrätty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastamisen ehkäisemiseksi tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi. 3 kohdan mukaan kokoontumista ja yhdistymisvapaudelle ei saa asettaa muita rajoituksia kuin sellaisia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen tai

yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi tai muiden henkilöiden oikeuksien tai vapauksien turvaamiseksi. 9 artiklan mukaisista toimenpiteistä on ilmoitettava Euroopan neuvoston pääsihteerille, joka tiedottaa asiasta sopimusosapuolille. 9 artiklan 5 kohdassa määrätään, että minkään yleissopimuksessa ei voida tulkita rajoittavan tai loukkaavan sopimuspuolen lainsäädännössä tai jossain sen allekirjoittamassa sopimuksessa turvattuja oikeuksia.

9 artiklan 1 kohdan poikkeussäännökset perustuvat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 15(1) artiklan mukaiseen malliin oikeuksien ja vapauksien rajoitusmahdollisuuksista, kun taas 2 kohdan poikkeukset ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10(2) artiklan (sananvapaus) mallin mukaisia ja 3 kohdan poikkeukset perustuvat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11(2) (yhdistymisvapaus) artiklan mukaiseen malliin. Mitä tulee Suomen lainsäädäntöön perustuslain 23 §:n mukaan lailla voidaan säätää perusoikeuksista (mukaan lukien kyseessä olevan yleissopimuksen kattamat oikeudet) tilapäisiä poikkeuksia, jotka ovat välttämättömiä Suomeen kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen tai tähän vakavuudeltaan rinnastettavien, kansakuntaa uhkaavien poikkeustilojen aikana. Tällaisten poikkeusten tulee olla Suomen kansainvälisten ihmisoikeusveloitteiden mukaisia.

10 artiklan mukaan kukin sopimuspuoli ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille säännöksistä ja muista toimista, joita toimivaltaiset viranomaiset ovat sen alueella toteuttaneet ja jotka liittyvät sille tämän yleissopimuksen nojalla kuuluviin sitoumuksiin.

11 artikla sisältää määräykset yleissopimuksen allekirjoittamisesta ja tallettamisesta. Yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä.

12 artikla sisältää yleissopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset. Yleissopimus tulee voimaan kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona neljä Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on ilmoittanut sitoutuvansa noudattamaan sopimusta. Sellaisen jäsenvaltion osalta, joka myöhemmin ilmoittaa sitoutuvansa noudattamaan yleissopimusta, yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.

13 artiklan mukaan Euroopan neuvoston ministerikomitea voi yleissopimuksen tultua voimaan kutsua minkä tahansa Euroopan neuvoston ulkopuolisen valtion liittymään yleissopimukseen. Liittymävaltion osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona liittymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

14 artiklan mukaan sopimuspuolten myöhemmin antamat 1 artiklan 2 kappaleen mukaiset sitoumukset katsotaan erottamattomaksi osaksi ilmoituksen tehneen sopimuspuolen ratifioimista, hyväksymistä tai liittymistä, ja niillä on sama vaikutus seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteerin vastaanottanut mainitun ilmoituksen.

15 artiklan mukaan yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan kunkin sopimuspuolen alueella sijaitsevien paikallisviranomaisten kaikkiin luokkiin. Sopimuspuoli voi kuitenkin määritellä alueellisten viranomaisten luokat, joihin se aikoo rajoittaa yleissopimuksen soveltamisalan tai jotka se aikoo jättää yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Tämän artiklan johdosta Suomen osalta voitaisiin ratifioimiskirjan tallettamisen yhteydessä ilmoittaa, että yleissopimus tulisi koskemaan kuntia.

16 artiklassa määrätään, että sopimusvaltio voi yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettamisessaan määritellä alueen/alueet, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan. 16 artiklan 2 kohdan mukaan valtio voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla selityksellä ulottaa yleissopimuksen soveltamisen koskemaan muuta tässä selityksessä määriteltyä aluetta. Tällaisen alueen osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteerin vastaanottanut ilmoituksen.

17 artiklan mukaan yleissopimuksen määräyksiin saa tehdä ainoastaan 1 artiklan 1 kappaleessa mainitun varauksen.

18 artikla sisältää määräykset yleissopimuksen irtisanomisesta. Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa yleissopimuksen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä

päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

2. Voimaantulo

Ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä toukokuuta 1997. Jäsenvaltion osalta, joka myöhemmin ilmoittaa sitoutuvansa noudattamaan yleissopimusta, yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, sen jälkeen kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.

Koska sopimus sisältää määräyksiä Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa, esitykseen liittyvän lakiehdotuksen voimaantulemiselle on saatava Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 §:n 2 momentin mukaan Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunnan suostumus vaaditaan muun muassa silloin, jos sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneena pidettävän käytännön perusteella sopimusmääräyksen on katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan, jos määräys on ristiriidassa voimassa olevan

lain kanssa, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on hallitusmuodon jonkin perusoikeussäännöksen tai perustuslain muun säännöksen mukaan säädettävä lailla tai jos kysymyksessä on sellainen yksilön oikeusasemaan vaikuttava sääntely, joka Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan on järjestettävä lain tasolla (PeVL 2/1990).

Eduskunnan suostumuksen tarpeeseen ja sopimuksen voimaansaattamistapaan vaikuttavat eräät yksilön oikeusasemaa koskevat sopimusmääräykset, kuten kyseisen sopimuksen 3 ja 6 artiklat, jotka eivät ole ristiriidassa voimassa olevan Suomen lainsäädännön kanssa, mutta jotka kuitenkin koskevat oikeuksia, joista on perustuslain perusoikeussäännösten mukaan säädettävä lailla.

Sen ohella sopimusta voidaan luonteeltaan pitää ihmisoikeussopimuksena, minkä vuoksi sen sisältämien aineellisten ihmisoikeusmääräysten voimaansaattamisessa tulee käyttää lainsäädännön voimaansaattamissäädettyä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Strasbourgissa 5 päivänä helmikuuta 1992 tehdyn ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Strasbourgissa 5 päivänä helmikuuta 1992 tehdyn ulkomaalaisten osallistumista julkiseen elämään paikallistasolla koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa niin kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Vt. ulkoasiainministeri
Pääministeri *Paavo Lipponen*

(Suomennos)

**YLEISSOPIMUS
ULKOMAALAISTEN
OSALLISTUMISESTA JULKISEEN
ELÄMÄÄN PAIKALLISTASOLLA**

JOHDANTO

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, jotka ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen, katsovat, että Euroopan neuvoston pyrkimyksenä on luoda kiinteämmät yhteydet jäsenvaltioidensa välille turvatakseen ja toteuttaakseen yhteisen perintönsä mukaiset ihanteet ja periaatteet sekä helpottaakseen maidensa taloudellista ja yhteiskunnallista edistystä ihmisoikeuksia ja perusvapauksia kunnioittaen,

vahvistavat uudelleen sitoumuksensa kunnioittaa kaikkien yksilöiden ihmisarvoon perustuvien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuutta ja jakamattomuutta,

ottavat huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 10, 11, 16 ja 60 artiklan,

katsovat, että ulkomaalaisten oleskelusta kansallisella alueella on tullut eurooppalaisten yhteiskuntien pysyvä piirre,

katsovat, että maassa oleskelevilla ulkomaalaisilla on paikallisella tasolla yleensä samat velvollisuudet kuin maan kansalaisilla, ovat tietoisia maassa oleskelevien ulkomaalaisten aktiivisesta osallistumisesta paikalliseen yhteiskuntaelämään ja sen hyvinvoinnin kehitykseen ja ovat vakuuttuneita tarpeesta parantaa maassa oleskelevien ulkomaalaisten yhdentymistä paikalliseen yhteiskuntaan erityisesti lisäämällä heidän mahdollisuuksiaan osallistua julkiseen yhteiskuntaelämään paikallisella tasolla ja

ovat sopineet seuraavasta:

I OSA

1 artikla

1. Kukin sopimuspuoli soveltaa A, B ja C luvun määräyksiä.

Jokainen sopimusvaltio voi kuitenkin selit-

**CONVENTION
ON THE PARTICIPATION OF
FOREIGNERS IN PUBLIC LIFE AT
LOCAL LEVEL**

Preamble

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and facilitating their economic and social progress while respecting human rights and fundamental freedoms;

Reaffirming their commitment to the universal and indivisible nature of human rights and fundamental freedoms based on the dignity of all human beings;

Having regard to Articles 10, 11, 16 and 60 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;

Considering that the residence of foreigners on the national territory is now a permanent feature of European societies;

Considering that foreign residents generally have the same duties as citizens at local level;

Aware of the active participation of foreign residents in the life of the local community and the development of its prosperity, and convinced of the need to improve their integration into the local community, especially by enhancing the possibilities for them to participate in local public affairs,

Have agreed as follows:

Part I

Article 1

1. Each Party shall apply the provisions of Chapters A, B, and C.

However, any Contracting State may de-

tää ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettaessaan, että se varaa itselleen oikeuden jättää soveltamatta joko B tai C luvun tai molempien määräyksiä.

2. Kukin sopimuspuoli, joka on selittänyt soveltavansa vain yhtä tai kahta lukua, voi milloin tahansa myöhemmin ilmoittaa pääsihteerille suostuvansa soveltamaan myös sen luvun tai niiden lukujen määräyksiä, joita se ei ollut hyväksynyt ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tallettaessaan.

2 artikla

Tässä yleissopimuksessa "maassa oleskelevat ulkomaalaiset" tarkoittaa henkilöitä, jotka eivät ole asianomaisen valtion kansalaisia ja jotka asuvat laillisesti sen alueella.

A luku

Sananvapaus, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

3 artikla

Kukin sopimuspuoli sitoutuu, ellei 9 artiklan määräyksistä muuta johdu, takaamaan maassa oleskeleville ulkomaalaisille samoin ehdoin kuin omille kansalaisilleen

a) oikeuden sananvapauteen; tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisiin siihen puuttumatta; tämä artikla ei estä valtiota tekemästä radio-, televisio- ja elokuvayhtiöitä luvanvaraisiksi;

b) oikeuden rauhanomaiseen kokoontumiseen ja yhdistymisvapauteen, mikä käsittää myös oikeuden perustaa ammattiyhdistyksiä ja liittyä niihin etujensa turvaamiseksi. Erityisesti yhdistymisvapaus merkitsee maassa oleskelevien ulkomaalaisten oikeutta perustaa omia paikallisia yhdistyksiä, joiden tarkoituksena on keskinäinen avunanto sekä heidän kulttuurisen identiteettinsä säilyttäminen ja ilmaiseminen tai heidän etujensa puolustaminen paikallisille viranomaisille kuuluvissa asioissa, sekä oikeutta liittyä mihin tahansa yhdistykseen.

4 artikla

Kukin sopimuspuoli pyrkii varmistamaan, että ryhdytään kohtuullisiin toimenpiteisiin

when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it reserves the right not to apply the provisions of either Chapter B or Chapter C or both.

2. Each Party which has declared that it will apply one or two chapters only may, at any subsequent time, notify the Secretary General that it agrees to apply the provisions of the chapter or chapters which it had not accepted at the moment of depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 2

For the purposes of this Convention, the term "foreign residents" means persons who are not nationals of the State and who are lawfully resident on its territory.

Chapter A

Freedoms of expression, assembly and association

Article 3

Each Party undertakes, subject to the provisions of Article 9, to guarantee to foreign residents, on the same terms as to its own nationals:

(a) the right to freedom of expression; this right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers. This article shall not prevent States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises;

(b) the right to freedom of peaceful assembly and to freedom of association with others, including the right to form and to join trade unions for the protection of their interests. In particular, the right to freedom of association shall imply the right of foreign residents to form local associations of their own for purposes of mutual assistance, maintenance and expression of their cultural identity or defence of their interests in relation to matters falling within the province of the local authority, as well as the right to join any association.

Article 4

Each Party shall endeavour to ensure that reasonable efforts are made to involve fo-

maassa oleskelevien ulkomaalaisten saami-
seksi mukaan julkisiin kyselyihin, suunnitte-
lumenettelyihin ja muihin paikallisia asioita
koskeviin neuvoo-antaviin prosesseihin.

reign residents in public inquiries, planning
procedures and other processes of consultati-
on on local matters.

B luku

Maassa oleskelevia ulkomaalaisia paikallisella tasolla edustavat neuvoo- antavat elimet

5 artikla

1. Kukin sopimuspuoli sitoutuu, ellei 9
artiklan 1 kappaleen määräyksistä muuta
johdu,

a) varmistamaan, etteivät mitkään oikeu-
delliset tai muut esteet estä paikallisia viran-
omaisia, joiden alueella oleskelee huomatta-
via määriä ulkomaalaisia, perustamasta neu-
voo-antavia elimiä tai ryhtymästä muihin
asianmukaisiin institutionaalisiin järjestelyih-
in, joiden tarkoituksena on

i) muodostaa yhteys viranomaisten ja
maassa oleskelevien ulkomaalaisten välille,

ii) tarjota foorumi, jossa voidaan keskus-
tella maassa oleskelevien ulkomaalaisten
mielipiteistä, toivomuksista ja huolenaiheista
sekä esittää niitä sellaisten paikallistason
julkisen elämän kysymysten osalta, jotka
koskevat heitä erityisesti, asianomaisen pai-
kallisen viranomaisen toiminta ja velvolli-
suudet mukaan lukien,

iii) edistää heidän integroitumistaan yh-
teisön elämään,

b) rohkaisemaan ja helpottamaan tällaisten
neuvoo-antavien elinten perustamista tai
muiden asianmukaisten institutionaalisten
järjestelyiden toteuttamista, jotta paikalliset
viranomaiset, joiden alueella oleskelee hu-
omattavia määriä ulkomaalaisia, edustaisivat
myös alueellaan oleskelevia ulkomaalaisia.

2. Kukin sopimuspuoli varmistaa, että pai-
kallisen yhteisön alueella oleskelevat ulko-
maalaiset voivat valita tai että ulkomaalaisten
eri yhdistykset voivat nimetä ulkomaalaisten
edustajat, jotka osallistuvat neuvoo-
antaviin elimiin tai muihin 1 kappaleessa
mainittuihin institutionaalisiin järjestelyihin.

C luku

Äänioikeus paikallisvaaleissa

6 artikla

1. Kukin sopimuspuoli sitoutuu, ellei 9

Chapter B

Consultative bodies to represent foreign residents at local level

Article 5

1. Each Party undertakes, subject to the
provisions of Article 9, paragraph 1:

(a) to ensure that there are no legal or other
obstacles to prevent local authorities in
whose area there is a significant number of
foreign residents from setting up consultative
bodies or making other appropriate insti-
tutional arrangements designed:

(i) to form a link between themselves
and such residents,

(ii) to provide a forum for the discussion
and formulation of the opinions, wishes and
concerns of foreign residents on matters
which particularly affect them in relation to
local public life, including the activities and
responsibilities of the local authority concer-
ned, and

(iii) to foster their general integration into
the life of the community;

(b) to encourage and facilitate the esta-
blishment of such consultative bodies or the
making of other appropriate institutional
arrangements for the representation of fore-
ign residents by local authorities in whose
area there is a significant number of foreign
residents.

2. Each Party shall ensure that representa-
tives of foreign residents participating in the
consultative bodies or other institutional ar-
rangements referred to in paragraph 1 can be
elected by the foreign residents in the local
authority area or appointed by individual
associations of foreign residents.

Chapter C

Right to vote in local authority elections

Article 6

1. Each Party undertakes, subject to the

artiklan 1 kappaleesta muuta johdu, myöntämään jokaiselle maassa oleskelevalle ulkomaalaiselle äänioikeuden ja oikeuden asettua ehdokkaaksi paikallisvaaleissa, jos hän täyttää samat ehdot kuin oman maan kansalainen ja jos hän on lisäksi oleskellut laillisesti ja pysyvästi asianomaisessa valtiossa vaaleja edeltävien viiden vuoden ajan.

2. Sopimusvaltio voi kuitenkin selittää ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettaessaan, että se aikoo rajoittaa 1 kappaleen määräyksen koskemaan ainoastaan äänioikeutta.

7 artikla

Kukin sopimuspuoli voi joko yksipuolisesti taikka kahden- tai monenvälisellä sopimuksella määrätä, että 6 artiklassa tarkoitettun oleskeluvaatimuksen täyttymiseen riittää lyhyempikin oleskelu.

II OSA

8 artikla

Kukin sopimuspuoli pyrkii varmistamaan, että maassa oleskelevat ulkomaalaiset saavat tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan kunnallistason julkisessa elämässä.

9 artikla

1. Sodan tai muun yleisen hätätilan aikana, joka uhkaa kansakunnan elämää, voidaan maassa oleskeleville ulkomaalaisille I osan nojalla myönnettyjä oikeuksia rajoittaa lisää siinä määrin kuin tilanne välttämättä vaatii, edellyttäen kuitenkin, etteivät tällaiset rajoitukset ole ristiriidassa sopimuspuolen muiden kansainvälisen oikeuden mukaisten velvoitteiden kanssa.

2. Koska 3 artiklan a kohdassa tunnustettuun oikeuteen liittyy velvollisuuksia ja vastuuta, se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, ehtojen, rajoitusten ja rangaistusten alaiseksi, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi.

3. Edellä 3 artiklan b kohdassa tunnuste-

provisions of Article 9, paragraph 1, to grant to every foreign resident the right to vote and to stand for election in local authority elections, provided that he fulfils the same legal requirements as apply to nationals and furthermore has been a lawful and habitual resident in the State concerned for the 5 years preceding the elections.

2. However, a Contracting State may declare, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, that it intends to confine the application of paragraph 1 to the right to vote only.

Article 7

Each Party may, either unilaterally or by bilateral or multilateral agreement, stipulate that the residence requirements laid down in Article 6 are satisfied by a shorter period of residence.

Part II

Article 8

Each Party shall endeavour to ensure that information is available to foreign residents concerning their rights and obligations in relation to local public life.

Article 9

1. In time of war or other public emergency threatening the life of the nation, the rights accorded to foreign residents under Part I may be subjected to further restrictions to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such restrictions are not inconsistent with the Party's other obligations under international law.

2. As the right recognised by Article 3.a carries with it duties and responsibilities, it may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary.

3. The right recognised by Article 3.b may

tulle oikeudelle ei saa asettaa muita kuin sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalien suojaamiseksi tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

4. Tämän artiklan mukaisesta toimenpiteestä on ilmoitettava Euroopan neuvoston pääsihteerille, joka tiedottaa asiasta muille sopimuspuolille. Samaa menettelyä noudetaan tällaisia toimenpiteitä peruutettaessa.

5. Minkään tässä yleissopimuksessa ei voida tulkita rajoittavan tai loukkaavan sopimuspuolen lainsäädännössä tai jossain sen allekirjoittamassa sopimuksessa turvattuja oikeuksia.

10 artikla

Kukin sopimuspuoli ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille säännöksistä tai muista toimista, joita toimivaltaiset viranomaiset ovat sen alueella toteuttaneet ja jotka liittyvät sille tämän yleissopimuksen nojalla kuuluviin sitoumuksiin.

III OSA

11 artikla

Tämä yleissopimus on avoimena allekirjoittamista varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- ja hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

12 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona neljä Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on 11 artiklan mukaisesti ilmoittanut sitoutuvansa noudattamaan yleissopimusta.

2. Jäsenvaltion osalta, joka myöhemmin ilmoittaa sitoutuvansa noudattamaan yleissopimusta, yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona ratifioimis- tai hyväksymiskirja on talletettu.

not be subject to any restrictions other than such as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals or for the protection of the rights and freedoms of others.

4. Any measure taken in accordance with the present article must be notified to the Secretary General of the Council of Europe, who shall inform the other Parties. The same procedure shall apply when such measures are revoked.

5. Nothing in this Convention shall be construed as limiting or derogating from any of the rights which may be guaranteed under the laws of any Party or under any other treaty to which it is a party.

Article 10

Each Party shall inform the Secretary General of the Council of Europe of any legislative provision or other measure adopted by the competent authorities on its territory which relates to its undertakings under the terms of this Convention.

Part III

Article 11

This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 12

1. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which four member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 11.

2. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

13 artikla

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Euroopan neuvoston ministerikomitea voi kutsua minkä tahansa Euroopan neuvoston ulkopuolisen valtion liittymään yleissopimukseen Euroopan neuvoston perussäännön 20 artiklan d kappaleen mukaisella enemmistöpäätöksellä ja ministerikomiteassa istumaan oikeutettujen sopimusvaltioiden edustajien yksimielisellä äänestyksellä.

2. Liittyjävaltion osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona liittymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

14 artikla

Tämän yleissopimuksen sopimuspuolten myöhemmin antamat, 1 artiklan 2 kappaleen mukaiset sitoumukset katsotaan erottamattomaksi osaksi ilmoituksen tehneen sopimuspuolen ratifioimista, hyväksymistä tai liittymistä, ja niillä on sama vaikutus seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteerin on vastaanottanut mainitun ilmoituksen.

15 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan kunkin sopimuspuolen alueella sijaitsevien paikallisviranomaisten kaikkiin luokkiin. Kukin sopimuspuoli voi kuitenkin ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettaessaan määrittellä alueellisten viranomaisten luokat, joihin se aikoo rajoittaa tämän yleissopimuksen soveltamisalan tai jotka se aikoo jättää tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

16 artikla

1. Kukin valtio voi tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettaessaan määrittellä alueen tai alueet, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

2. Valtio voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla selityksellä ulottaa tämän yleissopimuksen soveltamisen koskemaan muuta tässä selityksessä määriteltyä aluetta. Tällaisen alueen osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä

Article 13

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council of Europe to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 14

Undertakings subsequently given by Parties to the Convention in accordance with Article 1, paragraph 2, shall be deemed to be an integral part of the ratification, acceptance, approval or accession of the Party so notifying, and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the receipt of the notification by the Secretary General.

Article 15

The provisions of this Convention shall apply to all the categories of local authorities existing within the territory of each Party. However, each Contracting State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the categories of territorial authorities to which it intends to confine the scope of this Convention or which it intends to exclude from its scope.

Article 16

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month

sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut mainitun selityksen.

3. Kahden edellä olevan kappaleen mukaisesti tehty selitys voidaan siinä mainitun alueen osalta peruuttaa pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

17 artikla

Tämän yleissopimuksen määräyksiin saa tehdä ainoastaan 1 artiklan 1 kappaleessa mainitun varauksen.

18 artikla

1. Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella.

2. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

19 artikla

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioille sekä tähän yleissopimukseen liittyneille valtioille

- a) allekirjoituksista,
- b) ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen tallettamisista,
- c) tämän yleissopimuksen 12, 13 ja 16 artiklan mukaisista voimaantulopäivistä,

d) 1 artiklan 2 kappaleen mukaisesti vastaanotetuista ilmoituksista,

e) 9 artiklan 4 kappaleen mukaisesti vastaanotetuista ilmoituksista,

f) muista tähän yleissopimukseen liittyvistä toimista, ilmoituksista tai tiedonannoista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet ovat asianmukaisesti siihen valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Strasbourgissa 5 päivänä helmikuuta 1992 yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan

following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 17

No reservation may be made in respect of the provisions of this Convention, other than that mentioned in Article 1, paragraph 1.

Article 18

1. Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 19

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Convention of:

- (a) any signature;
- (b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- (c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 12, 13 and 16;
- (d) any notification received in application of the provisions of Article 1, paragraph 2;
- (e) any notification received in application of the provisions of Article 9, paragraph 4;
- (f) any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 5th day of February 1992, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary

neuvoston pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltioille sekä jokaiselle valtiolle, joka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen.

General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to this Convention.

